

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Českých Budějovicích rozhodl samosoudkyní Mgr. Helenou Nutilovou v právní věci žalobkyně **M. Ž.**, bytem X, zast. Mgr. Mgr. Helenou Princovou, advokátkou v Prachaticích, Kostelní nám. 16, proti žalovanému **Ministerstvu práce a sociálních věcí**, sídlem Praha 2, Na Poříčním právu 376/1, o žalobě proti rozhodnutí ze dne 6. 2. 2014 č.j. 2013/81705-421/1,

t a k t o :

Žaloba se z a m í t á.

Žalovanému se právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává.

O d ů v o d n ě n í :

Krajskému soudu v Českých Budějovicích (dále též krajský soud) byla dne 4. 4. 2014 doručena žaloba proti rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 6. 2. 2014 č.j. 2013/81705-421/1, kterým bylo částečně změněno rozhodnutí Úřadu práce ČR, Krajské

pobočky v Českých Budějovicích ze dne 4. 12. 2013 č.j. MPSV-UP/11469844/13/AIS-ZAM, kterým žalobkyni nebyla ode dne 1. 10. 2013 přiznána podpora v nezaměstnanosti, přičemž výrok odvoláním napadeného rozhodnutí byl změněn tak, že za slova „čl. 11 odst. 1, 2 a odst. 3 písm. e)“ se vkládají slova „čl. 61“, ve zbývající části zůstalo prvostupňové rozhodnutí správního orgánu nezměněno.

Žalobkyně namítá nesprávnost postupu správních orgánů v řízení předcházejícímu vydání žalobou napadeného rozhodnutí, v důsledku něhož byla zkrácena na svých právech.

Dále byl žalobkyní obsáhle vylíčen skutkový stav věci, kdy v období od listopadu 2009 do září roku 2013 pracovala ve Velké Británii. Od 1. 10. 2013 je žalobkyně evidována na úřadu práce v České republice, nepobírá dávky v nezaměstnanosti ani jiné dávky a trvale žije se svým přítelem ve Vimperku, kde není registrována u žádného všeobecného praktického lékaře.

Žalobkyně žila na území České republiky do 27 let, od roku 2007 do roku 2011 studovala ve Velké Británii. Do roku 2008 žalobkyně ve Velké Británii vykonávala práci prostřednictvím sjednávaných brigádních prací, od listopadu roku 2009 do září roku 2013 byla žalobkyně zaměstnána jako podpůrný pracovník. Pracovní smlouvy byly se žalobkyní sjednány na dobu neurčitou, vždy pracovala dle aktuální potřeby zaměstnavatele. Žalobkyně pobývala ve Velké Británii v pronajatém bytě, a to na základě nájemní smlouvy ze dne 10. 11. 2008. Během svého pobytu ve Velké Británii nebyla žalobkyně evidována u lékaře v České republice, avšak jediným důvodem byla skutečnost, že jej nepotřebovala, stejně tak žalobkyně nenavštěvovala lékaře ve Velké Británii, byť jí byl přiřazen. Zdravotní pojištění měla žalobkyně sjednané ve Velké Británii.

Během svého zaměstnání na území Velké Británie se žalobkyně opakovaně, alespoň dvakrát ročně, vracela do České republiky za účelem návštěvy rodiny a příbuzných, k návštěvám zubaře, vyzvednutí platebních karet, na svatby a pohřby. Před odjezdem do Velké Británie žalobkyně čerpala u České spořitelny, a.s. úvěr, který splácela do prosince roku 2009. Do roku 2008 měla žalobkyně sjednáno stavební spoření a od roku 2001 má žalobkyně zřízený bankovní účet, který od této doby pravidelně používá. Dále měla žalobkyně uzavřenou darovací smlouvu ze dne 8. 5. 2013, na jejímž základě zasílala peněžité dary vybranému dítěti v Africe. V České republice žalobkyně vlastní byt v obci Jirkov, který od roku 2011 pronajímá. V době pobytu ve Velké Británii byla žalobkyně rovněž členkou družstva – Družstvo čp. 1315 a 1316 v Jirkově, avšak členská práva a povinnosti v tomto bytovém družstvu musela z důvodu nedostatku finančních prostředků prodat. Žalobkyně od 16. 6. 2009 vlastní osobní automobil.

V době studií žalobkyně několikrát navštívila Českou republiku, a to především kvůli rodině, přátelům, kvůli návštěvám lékaře a případně z důvodu vyřizování dalších záležitostí. Žalobkyně vždy počítala se svým návratem do České republiky, kterou považuje za své jediné bydliště a domov. Žalobkyně měla možnost v průběhu pěti let, kdy pobývala ve Velké Británii, požádat o britský pas či občanství, avšak nikdy to neudělala a ani to neměla v úmyslu, neboť vždy počítala se svým návratem do České republiky. Žalobkyně v této souvislosti poukázala na nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 987/2009 (dále též nařízení č. 987/2009), které stanoví kritéria pro posuzování zachování centra zájmů, a které nestanoví nic o tom, kolikrát je nutné vracet se do státu bydliště, aby bylo možné konstatovat, že si zde zachovala bydliště.

Důvodem pobytu ve Velké Británii byla snaha o zdokonalení anglického jazyka a získání praxe.

Žalobkyně si během tohoto pobytu i nadále zachovávala vazby v České republice, a to například prostřednictvím zachování bankovního účtu, kreditní karty či vlastnictvím bytu v České republice.

Nesprávnost postupu správních orgánů ve vztahu k posouzení žádosti o přiznání podpory v nezaměstnanosti spatřuje žalobkyně v nesprávném vyhodnocení otázky jejího bydliště, kdy centrem zájmů a bydlištěm během jejího pobytu ve Velké Británii byla i nadále Česká republika.

Pochybení prvostupňového správního orgánu žalobkyně dále spatřuje v jeho nevyčkání na zaslání formuláře „U1“, kterým jsou potvrzovány doby, které jsou brány v úvahu pro poskytování dávek v nezaměstnanosti. Uvedený formulář potvrzuje dobu pojištění žalobkyně od 1. 10. 2010 do 30. 9. 2013 a rovněž je v něm uveden důvod ukončení zaměstnání žalobkyně, kterým bylo vypršení pracovní smlouvy.

Závěrem žalobkyně uvedla, že je přesvědčena, že s ohledem na veškeré okolnosti případu, si zachovala po dobu studií ve Velké Británii bydliště a centrum zájmu v České republice. Poté, co se žalobkyně vrátila do České republiky a zaevidovala se na úřadu práce, je k dispozici službám zaměstnanosti České republiky. Správní orgány tuto otázku posoudily nesprávně a za zcela absurdní lze považovat závěr těchto orgánů, dle něhož by měla o podporu v nezaměstnanosti žádat ve Velké Británii. Tímto postupem se žalobkyně cítí být diskriminována a poškozena na svých právech.

S ohledem na veškeré uvedené skutečnosti navrhla žalobkyně napadené rozhodnutí zrušit a věc žalovanému vrátit k dalšímu řízení.

Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. Ve svém vyjádření ze dne 6. 5. 2014 konstatoval, že veškerá nově uváděná skutková zjištění, jež jsou obsahem žaloby, jsou pro posouzení zákonnosti postupu žalovaného a nalézacího správního orgánu bez významu, neboť tato nebyla žalobkyní sdělena a doložena ve správním řízení.

Žalovaný se dále zabýval tím, zda žalobkyně je přeshraničním pracovníkem ve smyslu čl. 65 odst. 5 písm. a) nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 883/2004 (dále též nařízení č. 883/2004). Žalovaný pojem bydliště dále specifikoval ve vztahu k Rozhodnutí Správní komise pro koordinaci systémů sociálního zabezpečení č. U2 ze dne 12. 6. 2009, které se vymezuje k pojmu „bydliště“ a k tomuto konstatuje nepřijatelnost praxe v případě příliš širokého výkladu pojmu „bydliště“. Článek 65 nařízení č. 883/2004 se vztahuje na příhraniční pracovníky, kteří zachovávají obdobně úzké vazby se svými zeměmi původu jako příhraniční pracovníci, jež se do státu bydliště vracejí alespoň jednou týdně.

Ze skutečností uváděných žalobkyní nelze spravedlivě posoudit, že by žalobkyně obvykle bydlela i během pobytu ve Velké Británii v České republice. Na posouzení dané věci nemá vliv ani subjektivní přesvědčení žalobkyně, že si vazby a bydliště v České republice zachovala. Žalobkyní uváděné okolnosti lze považovat za určité vazby na Českou republiku, ale tyto nejsou s to převážit kritérium týkající se délky pobytu žalobkyně mimo Českou republiku, charakter výdělečné činnosti a četnost návštěv v České republice. Výjimka uvedená v čl. 65 nařízení č. 883/2004 je určena těm příhraničním pracovníkům, kteří do

členského státu odejdou na předem známou omezenou dobu. Několikaletý pracovní pobyt kombinovaný se studiem nelze za omezenou dobu považovat. Skutečnost, že žalobkyně nezamýšlela zůstat ve Velké Británii, neznamená, že byla přeshraničním pracovníkem. Žalobkyně byla schopna opakovaně nalézat zaměstnání ve Velké Británii. Žalobkyní navrhované důkazy neosvědčují skutečnosti rozhodné pro získání nároku na podporu v nezaměstnanosti. V žalobě uváděné návrhy na provedení důkazů nebyly žalobkyní v průběhu správního řízení vzneseny a žalobkyně nijak nedoložila, že by je nemohla v tomto řízení uplatnit.

V případě námitky žalobkyně, dle které správní orgán prvního stupně pochybil, když nevyčkal na předložení formuláře „U1“, žalovaný konstatoval, že v tomto postupu neshledává pochybení, neboť tento formulář má význam pouze v těch případech, kdy je dán důvod pro sčítání pojištění pro případ nezaměstnanosti získaných podle právních předpisů jiného členského státu, což nebyla situace žalobkyně.

Dávky v nezaměstnanosti by zásadně měl poskytovat ten stát, který naposledy inkasoval pojistné a jehož právní předpisy se na občana Evropské unie naposledy vztahovaly, žalobkyně tudíž měla možnost požádat o dávky v nezaměstnanosti ve Velké Británii.

Ze správního spisu, který si soud vyžádal, vyplynuly následující podstatné skutečnosti.

Dne 1. 10. 2013 byla žalobkyní podána Žádost o podporu v nezaměstnanosti, z jejíhož obsahu vyplývá, že žalobkyně byla výdělečně činná v období od listopadu roku 2009 do září roku 2013, kdy byla zaměstnaná u zaměstnavatele Care Management Group ve Velké Británii a v období od října roku 2010 do září roku 2013 u zaměstnavatele Southdown Housing Association ve Velké Británii. Součástí uvedené žádosti byly dokumenty žalobkyně osvědčující její bydliště a centrum zájmů v České republice (nedatovaná smlouva o převodu vlastnictví bytové jednotky nacházející se v obci Jirkov, dodatek k nájemní smlouvě uzavřený žalobkyní jako pronajímatelkou bytu v obci Jirkov ze dne 13. 10. 2006, potvrzení o lékařském ošetření vydané lékařem v obci Jirkov dne 7. 10. 2013, potvrzení o vedení běžného účtu žalobkyně ze dne 30. 10. 2013, který je veden od 28. 8. 2001, kupní smlouva o převodu osobního automobilu ze dne 16. 6. 2009, e-mailová komunikace týkající se rezervace letenek na trase Česká republika – Velká Británie a dokumenty týkající se zaměstnání žalobkyně ve Velké Británii).

O shora uvedené žádosti žalobkyně bylo správním orgánem prvního stupně rozhodnuto dne 4. 12. 2013 pod čj. MPSV-UP/11469844/13/AIS-ZAM tak, že žalobkyni nebyla přiznána podpora v nezaměstnanosti.

Z obsahu prvostupňového rozhodnutí vyplývá, že správní orgán zohlednil zejména délku a nepřetržitost přítomnosti žalobkyně na území jiného členského státu Evropské unie, povahu a stabilitu výdělečné činnosti v tomto státu, rodinnou situaci a rodinné vazby či situaci ohledně bydlení. Na základě žalobkyní předložených dokladů dospěl správní orgán k závěru, že se žalobkyně v České republice obvykle nezdržovala. V rámci porovnání doby pobytu žalobkyně na území České republiky a na území Velké Británie nelze mít za to, že si žalobkyně bydliště v České republice zachovala. Možnost podat žádost o dávky v nezaměstnanosti ve státu svého posledního zaměstnání žalobkyně nevyužila. Česká republika z těchto důvodů není v případě žalobkyně členským státem příslušným k poskytování dávek v nezaměstnanosti.

Proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně bylo žalobkyní dne 10. 12. 2013 podáno odvolání, o němž bylo rozhodnuto žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 6. 2. 2014 č.j. 2013/81705-421/1, kterým bylo částečně změněno rozhodnutí Úřadu práce ČR, Krajské pobočky v Českých Budějovicích ze dne 4. 12. 2013 č.j. MPSV-UP/11469844/13/AIS-ZAM, kterým žalobkyni nebyla ode dne 1. 10. 2013 přiznána podpora v nezaměstnanosti, přičemž výrok odvoláním napadeného rozhodnutí byl změněn tak, že za slova „čl. 11 odst. 1, 2 a odst. 3 písm. e)“ se vkládají slova „čl. 61“, ve zbývající části zůstalo prvostupňové rozhodnutí správního orgánu nezměněno.

Z obsahu odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že žalovaný změnil výrok rozhodnutí prvostupňového správního orgánu, neboť ve výroku rozhodnutí musí být uvedena všechna příslušná ustanovení právních předpisů, na jejichž základě správní orgán rozhoduje, ve zbývající části zůstalo prvoinstanční rozhodnutí nezměněno. Žalovaný dále poukázal na výjimečnost aplikace čl. 65 nařízení č. 883/2004 v případě tzv. příhraničních pracovníků, kteří si výjimečně mohou nárokovat dávky v nezaměstnanosti i od jiného státu, než je stát jejich posledního zaměstnání, a to v případě, kdy si tyto subjekty zachovají zázemí v jednom členském státě a na omezenou dobu se za zaměstnáním přesunou na území jiného členského státu. Žalobkyně uvedené předpoklady nesplnila, neboť si nezachovala bydliště v České republice, když ve vedeném správním řízení nebylo prokázáno, že by žalobkyně splnila pro aplikaci výjimky obsažené v čl. 65 nařízení č. 883/2004, doby pojištění získané zaměstnáním ve Velké Británii jí nemohly být sečteny pro účely nároku na podporu v nezaměstnanosti. Žalovaný v této souvislosti vzal v úvahu zejména délku a nepřetržitost přítomnosti žalobkyně na území dotčených členských států, osobní situaci žalobkyně včetně povahy její výdělečné činnosti ve Velké Británii, rodinné vazby či situaci ohledně bydlení. K tomuto žalovaný dále uvedl, že za příhraniční pracovníky lze považovat např. osoby zaměstnané na lodi či sezónní pracovníky vykonávající práci v jiném členském státě v řádu týdnů či měsíců, přičemž do státu bydliště se tito vrací např. jednou za čtrnáct dnů. Žalobkyně se do České republiky nevrátila, nýbrž ve Velké Británii měla několik zaměstnání, nadto do dotazníku uvedla, že zamýšlí setrvat mimo Českou republiku na dobu neurčitou, než vystuduje a získá praxi. Na délku pobytu žalobkyně mimo Českou republiku (od roku 2005 do roku 2013) nemají vliv ani skutečnosti, že žalobkyně v České republice vlastní nemovitost či osobní automobil a že zde využívala služby finančních ústavů a lékařské služby. Tyto skutečnosti představují určité vazby na území České republiky, avšak v daném případě nepředstavují kritérium, které by převážilo délku pobytu žalobkyně mimo Českou republiku a charakter její výdělečné činnosti.

Odvolací námitku, kterou žalobkyně uplatnila vůči postupu prvostupňového správního orgánu, který nevyčkal na dodání formuláře „U1“, neshledal žalovaný důvodnou, neboť uvedený formulář prokazující doby pojištění získané žalobkyní zaměstnáním ve Velké Británii nemůže být žádným způsobem zohledněn, když žalobkyně neprokázala, že si na území České republiky zachovala bydliště.

Žalobkyně mohla svůj nárok uplatnit ve Velké Británii, kde by jí při splnění zákonných podmínek byly tyto dávky přiznány. Pokud by se žalobkyně před svým odjezdem z Velké Británie zapsala do evidence uchazečů o zaměstnání ve Velké Británii a zůstala k dispozici službám tohoto státu nejméně čtyři týdny poté, co se stala nezaměstnanou, mohla by žádat o export dávek v nezaměstnanosti do České republiky. Příslušné instituce navíc mají možnost povolit uchazeči o zaměstnání odjezd před uplynutím čtyřtýdenní lhůty.

Závěrem žalovaný uvedl, že přestože žalobkyně subjektivně vnímala Českou republiku jako svoji domovinu i v době svého pobytu v zahraničí, není prokázané a

z důkazního stavu nevyplývá, že by si žalobkyně během posledního zaměstnání ve Velké Británii zachovala bydliště v České republice, a tudíž není dán důvod pro aplikaci výjimky ve smyslu čl. 65 nařízení č. 883/2004.

Krajský soud v Českých Budějovicích přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí podle § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen s.ř.s.), v mezích daných žalobními body, a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Krajský soud se primárně zabýval žalobní námitkou týkající se nesprávného postupu správních orgánů, které v případě žalobkyně konstatovaly nesplnění podmínek pro aplikaci výjimky uvedené v čl. 65 nařízení č. 883/2004. Žalobkyně uvedený závěr učiněný ve správním řízení považuje za nesprávný, když s ohledem na skutkové okolnosti svého pobytu ve Velké Británii, konstatuje, že i přes délku svého pobytu ve Velké Británii si zachovala bydliště a centrum zájmu v České republice. Jako důkazy směřující k tomuto závěru žalobkyně označila návštěvy rodiny v České republice, využívání finančních a lékařských služeb v České republice či vlastnictví bytu a osobního vozidla.

Dne 1. 10. 2013 byla žalobkyní u Úřadu práce ČR, krajské pobočky v Českých Budějovicích podána Žádost o podporu v nezaměstnanosti, z jejíhož obsahu vyplývá, že žalobkyně byla výdělečně činná v období od listopadu roku 2009 do září roku 2013, kdy byla zaměstnaná u zaměstnavatele Care Management Group ve Velké Británii a v období od října roku 2010 do září roku 2013 u zaměstnavatele Southdown Housing Association ve Velké Británii.

Nárok na podporu v nezaměstnanosti je upraven ust. § 39 odst. 1 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti (dále též zákon o zaměstnanosti), který uvádí, že nárok na podporu v nezaměstnanosti má uchazeč o zaměstnání, který (a) získal v rozhodném období (§ 41) zaměstnáním nebo jinou výdělečnou činností dobu důchodového pojištění podle zvláštního právního předpisu v délce alespoň 12 měsíců; překrývají-li se doby důchodového pojištění, započítávají se jen jednou, (b) požádal krajskou pobočku Úřadu práce, u které je veden v evidenci uchazečů o zaměstnání, o poskytnutí podpory v nezaměstnanosti a (c) ke dni, k němuž má být podpora v nezaměstnanosti přiznána, není poživitelem starobního důchodu.

Dávky v nezaměstnanosti v případě migrujících zaměstnanců jsou upraveny nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. 4. 2004.

V běžných případech stabilního dlouhodobého pracovního vztahu i bydliště v jiném členském státě poskytuje dávky v nezaměstnanosti podle svých předpisů a na svůj účet stát posledního zaměstnání, který v případě potřeby vezme v úvahu doby zaměstnání/pojištění získané v jiném členském státě.

Podle čl. 61 odst. 1 nařízení č. 883/2004 *“Příslušná instituce členského státu, jehož právní předpisy podmiňují získání, zachování, obnovení nebo trvání nároku na dávky získáním buď dob pojištění, zaměstnání nebo samostatné výdělečné činnosti, přihlíží v nezbytné míře k dobám pojištění, zaměstnání nebo samostatné výdělečné činnosti získaným podle právních předpisů kteréhokoli jiného členského státu, jako by šlo o doby získané podle právních předpisů, které uplatňuje.*

Pokud však příslušné právní předpisy podmiňují nárok na dávky získáním dob pojištění, nepřihlíží se k dobám zaměstnání nebo samostatné výdělečné činnosti získaným podle právních předpisů jiného členského státu, ledaže by byly tyto doby považovány za doby pojištění a byly získány podle příslušných právních předpisů.”

Podle odst. 2 shora uvedeného článku “*Kromě případů uvedených v čl. 65 odst. 5 písm. a) je použití odstavce 1 podmíněno tím, že dotyčná osoba naposledy získala podle právních předpisů, podle kterých se o dávky žádá: doby pojištění, pokud uvedené právní předpisy doby pojištění vyžadují; doby zaměstnání, pokud uvedené právní předpisy doby zaměstnání vyžadují, nebo doby samostatné výdělečné činnosti, pokud uvedené právní předpisy doby samostatné výdělečné činnosti vyžadují.*”

Podle čl. 65 odst. 1 nařízení č. 883/2004 “*Osoba, která měla během svého posledního zaměstnání nebo samostatné výdělečné činnosti bydliště v jiném než příslušném členském státě, musí být v případě částečné nebo přerušované nezaměstnanosti k dispozici svému zaměstnavateli nebo službám zaměstnanosti příslušného členského státu. Pobírá dávky podle právních předpisů příslušného členského státu, jako by měla bydliště v tomto členském státě. Tyto dávky poskytuje instituce příslušného členského státu.*”

Podle odst. 2 uvedeného článku “*Nezaměstnaná osoba, která měla během svého posledního zaměstnání, nebo své samostatné výdělečné činnosti bydliště v jiném členském státě než v příslušném členském státě a bydlí v něm i nadále nebo se do něj vrací, musí být k dispozici službám zaměstnanosti členského státu, ve kterém má bydliště. Aniž je dotčen článek 64, doplňkově může být nezaměstnaná osoba k dispozici službám zaměstnanosti členského státu, ve kterém naposledy vykonávala činnost jako zaměstnanec nebo osoba samostatně výdělečně činná.*”

Nezaměstnaná osoba, která není příhraničním pracovníkem a která se nevrací do členského státu, v němž má bydliště, musí být k dispozici službám zaměstnanosti v členském státě, jehož právní předpisy se na ni naposledy vztahovaly.”

Podle čl. 65 odst. 5 písm. a) nařízení č. 883/2004 „*Nezaměstnaná osoba uvedená v první a druhé větě odstavce 2 pobírá dávky podle právních předpisů členského státu svého bydliště, jako by se na ni tyto předpisy vztahovaly během její poslední činnosti jako zaměstnanec nebo osoby samostatně výdělečně činné. Tyto dávky poskytuje instituce místa bydliště.*“

Nárok na dávky v nezaměstnanosti specifikovaný v čl. 65 odst. 5 písm. a) nařízení č. 883/2004 mají možnost uplatňovat tzv. přeshraniční pracovníci, jedná se o specifický nárok, který může získat pouze osoba splňující podmínky statusu příhraničního pracovníka.

Kategorii příhraničních pracovníků lze dále rozdělit na pracovníky příhraniční, kteří v jednom členském státě pracují a v jiném bydlí a minimálně jednou týdně se vrací do členského státu bydliště. Klasickým případem je osoba, která bydlí v příhraniční oblasti a každý den při cestě do zaměstnání překračuje státní hranici. Další kategorií jsou atypičtí přeshraniční pracovníci, kteří sice nesplňují charakteristiku přeshraničního pracovníka (např. se do státu bydliště nevrací jednou týdně, ale jednou měsíčně), nicméně po dobu svého posledního zaměstnání měli bydliště v jiném členském státě.

Pokud jde o dávky v nezaměstnanosti, jejich koordinaci a způsob stanovení jejich výše, lze na základě nařízení č. 1408/71 rozlišit čtyři skupiny sociálně pojištěných osob, které žádají o dávku v nezaměstnanosti. Prvním typem je příhraniční pracovník, který je zaměstnán na území jednoho členského státu a má bydliště na území jiného členského státu, do kterého se vrací zpravidla každý den alespoň jednou za týden (srov. čl. 1 písm. b) nařízení č. 1408/71). Druhý typ komentářová literatura označuje jako „atypický příhraniční pracovník“, tj. „osoba, která sice nespĺňuje charakteristiku příhraničního pracovníka (např. se do státu bydliště nevrací jednou týdně, ale jednou měsíčně), nicméně po dobu svého posledního zaměstnání měla bydliště v jiném členském státě. Pojmeme bydliště se v tomto případě rozumí bydliště definované v čl. 1 (nařízení č. 1408/71), který (soudní dvůr) v mnoha rozsudcích definoval jako středisko zájmů dotčené osoby, místo, kde má nejširší osobní a profesní vazby“. (srov. KOLDINSKÁ, Kristina. Sociální zabezpečení osob migrujících mezi státy Evropské unie. Vyd 1. C. H. Beck, 2007, s. 182-183). Třetí skupinu tvoří běžní migrující pracovníci, kteří měli stabilní dlouhodobý vztah i bydliště jiného členského státu. Čtvrtou specifickou skupinu tvoří osoby, které již nárok na dávky získaly, avšak tyto osoby hodlají odejít do jiného členského státu a v něm pobírat dávky v nezaměstnanosti.

Právě posouzení, do které skupiny pracovníků nezaměstnaná osoba náležela, je rozhodné pro určení zem (resp. příslušné instituce), ve které vzniká nárok na dávku v nezaměstnanosti, a pro určení její výše dle vnitrostátních právních předpisů. Zatímco nároky na vznik a výplatu dávky v nezaměstnanosti se u osob ve třetí skupině (běžní migrující pracovníci) řídí kolizním ustanovením v čl. 67 nařízení č. 1408/71, obsahuje čl. 71 speciální kolizní úpravu pro první a druhou skupinu pracovníků, kteří mají během výkonu práce rozdílný stát bydliště a zaměstnání. V písmenu a) reguluje situaci typických příhraničních pracovníků. Jestliže se typický příhraniční pracovník stane zcela nezaměstnaným, jeho nároky na dávky v nezaměstnanosti se řídí právními předpisy státu bydliště a pouze v tomto státě může uplatňovat svůj nárok, přestože zde např. neplatil pojistné (čl. 71 odst. 1 písm. a bod ii)) (v podrobnostech viz Koldinská, op. Cit. S. 180-182). Atypickému příhraničnímu pracovníkovi, jenž se stane zcela nezaměstnaným, čl. 71 odst. 1 písm. b) poskytuje právo volby. Může si zvolit, zda se zaregistruje jako nezaměstnaný a požádá o dávku od státu posledního zaměstnání (čl. 71 odst. 1 písm. b) bod i)) podle právních předpisů státu posledního zaměstnání (pod podmínkou, že zůstává k dispozici službám zaměstnanosti na území tohoto státu), nebo se zaregistruje a požádá o dávku ve státě bydliště podle právních předpisů státu bydliště (čl. 71 odst. 1 písm. b) bod ii)). Žalobkyně není (typickým) příhraničním pracovníkem (tedy že by z místa výkonu práce do místa bydliště vracela zpravidla každý den, nebo alespoň jednou týdně), jestliže se od roku 2005 do roku 2013 zdržovala ve velké Británii, kde studovala i pracovala.

Pojem “bydliště” je definován v čl. 1 nařízení Rady (ES) č. 1408/71 ze dne 14. 6. 1971 o uplatňování systémů sociálního zabezpečení na zaměstnané osoby a jejich rodiny pohybující se v rámci Společenství, kde je stanoveno, že pojmem “bydliště” se rozumí obvyklé bydliště.

Postup pro stanovení bydliště přeshraničního pracovníka je dále rozveden v čl. 11 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 ze dne 16. 9. 2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení (ES) č. 883/2004, kde je uvedeno “*Pokud existují rozdílná stanoviska institucí dvou nebo více členských států, pokud jde o určení bydliště osoby, na kterou se vztahuje základní nařízení, stanoví instituce vzájemnou dohodou střed zájmu dotčené osoby, a to na základě celkového posouzení veškerých dostupných a významných informací o skutečnostech, které mohou zahrnovat podle okolností: (a) délku a*

nepřetržitost přítomnosti na území dotčených členských států; (b) osobní situaci dané osoby, včetně:

- i) povahy a konkrétních znaků všech vykonávaných činností, zejména místa, kde se činnost obvykle vykonává, stability činnosti a doby platnosti každé pracovní smlouvy,*
- ii) rodinné situace dané osoby a jejích rodinných vazeb,*
- iii) vykonávání jakýchkoli nevýdělečných činností,*
- iv) v případě studentů zdroje jejich příjmu,*
- v) situace týkající se bydlení dané osoby, zejména nakolik je toto bydlení trvalé,*
- vi) členského státu, v němž je daná osoba považována za daňového rezidenta.”*

Podle čl. 11 odst. 2 téhož nařízení platí, že *“Pokud různá kritéria založená na příslušných skutečnostech, jak je uvedeno v odstavci 1, neumožní dotčeným institucím dosažení dohody, považuje se pro stanovení jejího skutečného místa bydliště za rozhodující záměr dotyčné osoby, jak se jeví z těchto skutečností a okolností, zejména pak z důvodů, které vedly dotyčnou osobu k tomu, aby se přestěhovala.”*

Ze shora uvedeného je zřejmé, že pro stanovení bydliště neboli místa, v němž žalobkyně má střed zájmů, je třeba zvážit následující hlediska: (1) délku a nepřetržitost přítomnosti na území dotčených členských států, (2) osobní situaci dané osoby, (3) povahu a konkrétní znaky všech vykonávaných činností, zejména místa, kde se činnost obvykle vykonává, stabilitu činnosti a dobu platnosti každé pracovní smlouvy, (4) rodinnou situaci dané osoby a jejích rodinných vazeb, (5) výkon jakýchkoli nevýdělečných činností, (6) v případě studentů zdroje jejich příjmu, (7) situace týkající se bydlení dané osoby, zejména nakolik je toto bydlení trvalé a (8) členský stát, v němž je daná osoba považována za daňového rezidenta.

Z žalobkyní předložených důkazů a z Žádosti o podporu v nezaměstnanosti je zřejmé, že žalobkyně pobývala na území České republiky do svých 27 let, od roku 2005 do roku 2013 pobývala na území Velké Británie, kam odjela za účelem studia a získání praxe. Ve Velké Británii žalobkyně byla zaměstnána, a to v období od listopadu roku 2009 do září roku 2013 a dále v období od října roku 2010 do září roku 2013, přičemž obě tato zaměstnání byla sjednána na dobu neurčitou. Ze spisové dokumentace bylo dále zjištěno, že žalobkyně navštěvovala Českou republiku, a to jednou v roce 2005, dvakrát v roce 2006, třikrát v roce 2007, jednou v roce 2008, třikrát v roce 2009, čtyřikrát v roce 2011, třikrát v roce 2012 a dvakrát v roce 2013. Dle sdělení žalobkyně navštěvovala Českou republiku převážně za účelem setkání s rodinou a rovněž z důvodu návštěvy lékaře či vyřizování záležitostí ohledně vedení bankovního účtu. V současné době žalobkyně žije v obci Vimperk společně se svým přítelem. Ze spisového materiálu bylo dále prokázáno, že žalobkyně v roce 2009 nabyla vlastnictví k osobnímu automobilu a v roce 2004 se stala vlastnící bytové jednotky v obci Jirkov.

K pojmu „obvyklé bydliště“ se vyjádřil již Soudní dvůr Evropské unie například v rámci řízení o předběžné otázce ve věci C-523/07 ze dne 21. 1. 2009, v němž uvedl, že *„ ... obvyklým místem bydliště je třeba rozumět místo, které dotyčná osoba stanovila jako trvalé nebo obvyklé centrum svých zájmů s úmyslem přiznat tomuto místu stálou povahu. Za účelem určení obvyklého bydliště je třeba zohlednit všechny skutkové okolnosti zakládající toto bydliště, a zejména skutečné bydliště dotyčné osoby. “*

Pojem „obvyklé bydliště“ byl dále definován v rozsudku Soudu prvního stupně (třetího senátu) ze dne 15. 7. 2004 ve věci T-384/02, F.V.M. proti Komisi Evropských

společenství, v němž bylo stanoveno, že „*Obvyklé bydliště je místem, kde dotyčná osoba stanovila trvalé nebo obvyklé centrum svých zájmů s úmyslem mu přiznat stálou povahu, přičemž se má za to, že je třeba za účelem určení obvyklého bydliště zohlednit všechny faktické okolnosti toto bydliště zakládající. Pojem bydliště, vzhledem k tomu, že se nijak nezakládá na čistě kvantitativním údajích o čase, který daná osoba strávila na území té či oné země, vyjadřuje však kromě skutečnosti, že osoba fyzicky pobývá na určitém místě, záměr přiznat této skutečnosti plynulost vyplývající z životního návyku a průběhu běžných sociálních vztahů.*“

Po zhodnocení dotčených zákonných ustanovení a shora citované judikatury evropských soudů, dospěl krajský soud k závěru, že za obvyklé bydliště žalobkyně či střed jejích zájmů nelze považovat Českou republiku. Žalobkyně od svých 27 let žila na území Velké Británie, kde opakovaně pracovala s tím, že oba pracovní poměry ve Velké Británii byly uzavřeny na dobu neurčitou. Z této skutečnosti lze mít za prokázané, že žalobkyně neměla v úmyslu setrvat v zahraničí pouze omezenou dobu a následně se vrátit do České republiky. Uvedený závěr dokládá též skutečnost, že žalobkyně odjela do Velké Británie za studijními účely, po úspěšném dokončení těchto studií však žalobkyně na území Velké Británie setrvala a našla zde práci, kterou, jak již bylo krajským soudem uvedeno shora, vykonávala v pracovním poměru uzavřeném na dobu neurčitou. Žalobkyně pobývala ve Velké Británii osm let, přičemž během této doby opakovaně navštívila Českou republiku, a to nejvýše čtyřikrát během jednoho roku. Z obsahu spisového materiálu dále vyplývá, že žalobkyně v roce 2010 Českou republiku nenavštívila vůbec. Účelem těchto návratů do České republiky byly návštěvy rodiny a příbuzných, případně návštěvy lékaře či peněžních ústavů. Zdravotní pojištění měla žalobkyně sjednané ve Velké Británii.

Skutečnosti poukazované žalobkyní týkající se vlastnictví nemovitosti či osobního vozidla na území České republiky v daném případě nemohou převážit délku pobytu žalobkyně na území Velké Británie a především zjevný životní návyk založený opakovaným pracovním poměrem sjednaným ve Velké Británii na dobu neurčitou, charakterem této výdělečné činnosti a počty návratů do České republiky, z nichž nelze dovodit, že by střed zájmů žalobkyně byl na území České republiky zachován. Tyto skutečnosti představují určité vazby na území České republiky, avšak v daném případě nejsou kritériem, které by převážilo délku pobytu žalobkyně mimo Českou republiku a charakter její výdělečné činnosti. Osmiletý pobyt v zahraničí nelze považovat za dobu omezenou.

Žalobkyní uváděné skutečnosti nedokládají zachování obvyklého bydliště na území České republiky a nelze z nich a priori dovodit zachování centra zájmů v České republice. Žalobkyně tudíž nespĺňuje kritéria, na jejichž základě by ji bylo možno považovat za přeshraničního pracovníka. Tímto pracovníkem by byla osoba, která je buď tzv. příhraničním pracovníkem, který se každodenně přes hranice vrací ze zaměstnání do České republiky, případně přeshraničním pracovníkem, který se do České republiky vrací alespoň jednou měsíčně. Z životního návyku žalobkyně během let 2005 až 2013 nelze než dospět k závěru, že centrum zájmů bylo v této době ve Velké Británii.

Podle obecného pravidla pro vyplácení dávek v nezaměstnanosti je k této výplatě povinen stát, který inkasoval pojistné. V projednávané věci je tímto státem Velká Británie, kde žalobkyně osm let žila, studovala a pracovala. Krajský soud neshledal důvod, na jehož základě by měla být tato povinnost přenesena na Českou republiku, když žalobkyni nelze považovat za přeshraničního pracovníka ve smyslu čl. 65 nařízení č. 883/2004.

Podle čl. 65 odst. 1 nařízení č. 883/2004 žalobkyně měla možnost požádat o poskytování dávek v nezaměstnanosti ve Velké Británii. Podpora v nezaměstnanosti, která by žalobkyni náležela, by se v takovém případě převedla z Velké Británie do země, v níž je žalobkyně uchazečem o práci, tedy do České republiky. Povinnost žalobkyně jako nezaměstnané osoby být po dobu čtyř týdnů k dispozici službám zaměstnanosti příslušného členského státu, by mohla být na žádost žalobkyně příslušným orgánem zkrácena. Žalobkyni tudíž nic nebránilo v tom, aby o dávky v nezaměstnanosti požádala ve Velké Británii. Krajský soud neshledal důvod, pro který by tato povinnost k výplatě dávek v nezaměstnanosti žalobkyni, měla být přenášena na Českou republiku za situace, kdy žalobkyně celých osm let pobývala, studovala a pracovala ve Velké Británii, když nebyly naplněny podmínky, za nichž by na ni bylo možno nahlížet jako na přeshraničního pracovníka.

Námítka žalobkyně týkající se nesprávného postupu správních orgánů, který předcházel vydání napadeného rozhodnutí, nebyla na základě všech shora uvedených skutečností shledána důvodnou.

Krajský soud se neztotožnil ani s další žalobní námitkou týkající se nesprávného postupu prvostupňového správního orgánu, který aniž by vyčkal doručení formuláře „U1“, rozhodl o nepřiznání nároku na dávky v nezaměstnanosti.

K uvedené námitce krajský soud uvádí, že žalobkyní poukazovaný formulář „U1“ je v projednávané věci bez významu, neboť tento formulář slouží k doložení dob zaměstnání a sociálního pojištění. V daném případě však předpoklady pro zohlednění doby pojištění žalobkyně ve Velké Británii nenastaly, proto bylo zcela irelevantní i vyžádání uvedeného formuláře.

Návrh žalobkyně na doplnění dokazování, a to vyžádání listinných důkazů a výslech žalobkyně, A.Ž., J.Ž., D.H., V.K., I.D., B.K. za účelem prokázání cest a pobytu v ČR, byl zamítnut, neboť soud dle § 75 odst. 2 s.ř.s., vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Soud poznamenává, že cesty do ČR prokázané letenkou nezpochybňuje.

Na základě shora uvedených skutečností soud dospěl k závěru, že žalovaný stejně tak jako správní orgán prvního stupně postupovali v souladu s platnou právní úpravou. Krajský soud tedy neshledal v postupu správních orgánů nesprávnost ani nezákonnost. Z tohoto důvodu shora uvedenou žalobu v souladu s ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

Současně v souladu s ust. § 60 odst. 1 věty první s.ř.s. ve výroku ad II. rozsudku nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobkyně neměla ve věci úspěch a žalovanému náklady řízení nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly a ani je nepožadoval.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Krajský soud v Českých Budějovicích
dne 30. března 2015

Samosoudkyně:
Mgr. Helena Nutilová v. r.

Za správnost vyhotovení :
Prázdná Jaroslava